

РЕЗЮМЕТА

на научните публикации

на гл. ас. д-р Влади Христов Куршумов,

катедра „Индустириален бизнес и логистика“ в Икономически университет – Варна, за участие в конкурс за „доцент“ в област на висшето образование 3. „Социални, стопански и правни науки“, професионално направление 3.8. „Икономика“, научна специалност „Икономика и управление (Бизнес диагностика и управление на проекти)“, обявен в ДВ, бр. 104/ 05.12.2025 г.

А. Научни публикации по дисертационния труд за придобиване на ОНС „доктор“

Общ номер	Номер в група	Заглавие
1.	1.	Куршумов, В. (2013). Основни моменти при процеса на аутсорсинг и неговото планиране. Предпоставки и възможности за индустриален растеж в България: Сборник с доклади от XIV научно-практическа конференция посветена на 65-год. юбилей на катедра "Индустириален бизнес", 4-5 октомври 2013 г., УОБ-УНСС, Равда, София : Изд. комплекс УНСС, 462-471, ISBN(печатно) 978-954-644-494-3
<p>Уникалността на всяка една компания характеризира избора за аутсорсинг на различни дейности като строго индивидуален. Стратегическият характер на това решение налага задълбочен анализ на всички разходи за осъществяване на контракта; изследване на множество фактори, влияещи върху дейността, както и количествено измерване на ползите и рисковете от целия процес. Целта на научния доклад е извеждане на основните моменти при планирането на аутсорсинг процес чрез обособяване на основните етапи по износа на дейност и тяхното обвързване с анализа по посочените направления. Всеки един от етапите представлява своеобразна „врата“ към следващия, ето защо е необходимо те да се планират в строга последователност и взаимосвързаност с цел постигане на желания ефект.</p>		
2.	2.	Куршумов, В. (2013). Класификация на аутсорсинга и направления за неговото приложение. Научна конференция на младите научни работници: 2013: Сборник доклади, Варна: Наука и икономика, 303-311, ISSN(печатно) 1314-4812
<p>Аутсорсингът е съвременна бизнес практика, чието правилно приложение води до по-ефективно и пълноценно използване на наличните ресурси на компаниите. С развитието на бизнеса на национално и международно равнище се усложняват значително взаимоотношенията между стопанските субекти, а заедно с това се разширява и обхвата на понятието. Целта на научния доклад е да се изведе обхватна класификация на аутсорсинга на основата на съставляващите го компоненти – аутсорсинг партньори и особеностите на отношенията между тях. Значението на това е важно от гледна точка на стратегическия избор на всяка една компания за това, кой вид аутсорсинг е най-подходящ за нея, съобразно нейните индивидуални характеристики.</p>		

3.	3.	Куршумов, В. (2013). Стратегически аспекти на аутсорсинга. Известия. Сп. Икономически университет - Варна, Варна: Наука и икономика, 3, с. 89-98, ISSN (печатно) 1310-0343
<p>Решенията в областта на аутсорсинга са важни за конкурентоспособността на всяка една компания и са сред основните приоритети на висшето ръководство. Необходимо е мениджърите да формират подходяща аутсорсинг стратегия, базирана на показателите „ширина” и „дълбочина”. Тя трябва да бъде обвързана както с корпоративната, така и с функционалните стратегии на фирмата. Наред с типа на стратегията е необходимо да се установят и най-подходящите бизнес взаимоотношения между партньорите, според тяхната обвързаност и взаимозависимост за постигане на ефективна стопанска дейност.</p>		
4.	4.	Куршумов, В. (2012). Място и роля на аутсорсинга в съвременните бизнес практики. Тенденции и предизвикателства в развитието на икономиката: Сборник доклади от международна научна конференция, Варна: Наука и икономика, 1, с. 418-424, ISBN(печатно) 978-954-21-0600-5
<p>Всяко предприятие осъществява своята дейност, заобиколено от множество фактори, които оказват влияние върху него. Част от тези фактори влияят пряко върху дейността, а други се проявяват косвено, като бизнеса по-скоро се адаптира към тях, вместо да се стреми да ги контролира. Мениджърите имат сложната задача да проучат и оценят всички тези фактори с цел да изведат най-правилната стратегия за действие. Обект на изследване в доклада е понятието „аутсорсинг” и неговите същностни характеристики и особености. Научната цел на публикацията е да се разкрият възможностите за повишаване ефективността на стопанската дейност на фирмите, чрез процеса на аутсорсинг. Резултатите показват, че аутсорсингът има голямо значение и роля за задоволяване на частни и публични интереси и представлява своеобразна стратегия за действие пред мениджърите. Неговата същност позволява практикуване, както като антикризисна мярка, така и като алтернатива за по-добро развитие и усъвършенстване в условията на икономически стабилна среда.</p>		

Б. Научни трудове за участие в конкурса за АД „доцент“, обявен в ДВ, бр. 104/05.12.2025 г., по чл. 101, т.3 и чл. 104, ал. 1, т.6 от Правилник за развитието на академичния състав в Икономически университет – Варна (ПРАС)

I. Монография или равностойни публикации (в професионалните направления, в които това е допустимо според ППЗРАСРБ)– по чл. 101, т.3 от ПРАС в ИУ – Варна

Общ номер	Номер в група	Заглавие
5.	1.	Куршумов, В. (2025). Финансиране на предприятията в България чрез европейски фондове, Варна: Наука и икономика, с. 220 - (Библ. Проф. Цани Калянджиев, Кн. 104), ISSN (печатно) 978-954-21-1194-8
<p>В съвременните икономически условия предприятията се стремят да поддържат високо равнище на конкурентоспособност и пазарно присъствие чрез инвестиции в</p>		

технологично обновяване, разработване на нови продукти и услуги, поддържане на висока информационна осигуреност, устойчиво развитие и др. За постигане на тези цели висшите мениджъри се сблъскват с редица предизвикателства, в т.ч. ограничени финансови средства и приоритизиране на инвестиционните разходи с оглед постигане на стратегическата визия за развитие. Безвъзмездното финансиране по линия на европейските фондове е един от инструментите за преодоляване на посочените проблеми, като адекватното му усвояване осигурява възможност на предприятията за по-комплексно и съобразено с пазара развитие.

Научната цел на монографията включва теоретичен обзор на действие на европрограмите, вкл. извеждане на основните предимства и рискове за бизнес организациите; оценка на участието на предприятията в проекти за безвъзмездно финансиране и цялостното им равнище на проектна дейност, както и извеждане на насоки за подобряване на проектния мениджмънт чрез балансиране на интересите на заинтересованите страни.

Проведеното изследване обхваща степента на участие на българските предприятия по европейски програми за подкрепа на иновации и конкурентоспособност и развитие на човешките ресурси след 2007 г., като го анализира и оценява на три равнища: национално, регионално и ниво предприятие. На национално ниво фокусът е върху възможностите пред предприятията да си осигурят безвъзмезден финансов ресурс, като се очертават основни тенденции по отношение на различните програмни периоди и програми. Изследването на второ ниво насочва вниманието към проектната дейност на бенефициентите – частни организации от област Варна – и разкрива регионалните особености при усвояването на европейски средства. Третото ниво е фокусирано върху определяне на индивидуално равнище на проектна дейност за общо 272 предприятия.

Резултатите показват, че европейските фондове в действителност осигуряват доста възможности пред бизнес организациите за стопанското им развитие. За да се постигне максимална ефективност, предприятията следва да възприемат проектната дейност като възможност от стратегическо значение, адекватно и целесъобразно да моделират и управляват процесите по инициране, планиране, изпълнение и отчитане на своите проекти.

II. Монографии и студии по чл. 104, ал. 1, т.6 от ПРАС в ИУ – Варна

Общ номер	Номер в група	Заглавие
6.	1.	Minkov, I., Zlateva, D., Kurshumov, V. (2025). Publicized Corporate Culture of Insurance Companies in Bulgaria. Economic Studies [Икономически изследвания], Sofia: Economic Research Institute Bulgarian Academy of Science, 34, 4, 124-149., ISSN (печатно) 0205-3292, ISSN (онлайн) 0205-3292
<p>Важен компонент на официалната фирмена култура на бизнес организациите е онази част от нея, която се публикува в дигиталното пространство. Именно тя дава възможност на компаниите да изградят уникална идентичност в пазарното пространство. Това е от съществена значимост за застрахователните компании, предлагащи финансови услуги на силно конкурентен пазар. Във връзка с това целта на изследването е да се разкрие ролята на опубликуваната фирмена култура в комуникационната политика на</p>		

<p>застрахователните компании в България, като се очертаят основните акценти и проблеми при нейното изграждане. Резултатите показват, че поне един елемент на корпоративната култура е оповестен от 95,65% от застрахователните компании. Установени са ниска степен на прокламиране на визията и неточности при нейното формулиране. Застрахователните компании трябва по-активно да прокламират своята визия, за да отправят цялостно стратегическо послание към заобикалящата бизнес среда.</p>		
7.	2.	<p>Минков, И., Златева, Д., Куршумов, В. (2024). Роля на мисията, визията и ценностите за изграждане на опубличената в интернет фирмена култура на застрахователните компании в България [Role of the Mission, Vision and Values in Building the Corporate Culture Published on the Internet of the Insurance Companies in Bulgaria]. Годишник. Икономически университет - Варна = Annual Book. Varna University of Economics, Варна: Наука и икономика, 94, 7-46., ISSN (печатно) 0861-6752</p>
<p>В условията на динамична и силно конкурентна среда мисията, визията и ценностите на бизнес организациите са стратегически документи с важна роля при комуникацията със заинтересованите страни от тяхната дейност. С оглед на това те следва да заемат съществено място в опубличената в интернет официална фирмена култура на компаниите от различни сектори на икономиката. Целта на студията е да се разкрие ролята на мисията, визията и ценностите за изграждане на опубличената в интернет фирмена култура на застрахователните компании в България, като се очертаят спецификите при тяхното формулиране и приложение. Използваният изследователски инструментариум включва структурен анализ, контент анализ и метод на сравнението. Получените резултати показват, че мисията, визията и ценностите/принципите имат съществена роля в опубличената онлайн фирмена култура на застрахователните компании в България и се използват по подходящ начин за изграждане на позитивен публичен "образ" на компаниите.</p>		
8.	3.	<p>Куршумов, В. (2024). Проблеми на аутсорсинга в българската индустрия. Варна: Ико-консулт, с. 204. - (Библ. PhD защитени докторски дисертации), ISBN (печатно) 978-954-8235-22-8</p>
<p>Сложната икономическа действителност и непрекъснато променящата се бизнес среда изостря конкуренцията между предприятията и поставя на изпитание тяхната способност да се адаптират към заобикалящите ги условия, за да поддържат високо равнище на конкурентоспособност. Върху дейността им влияят все повече и по-разнообразни фактори, които дават предимство на едни за сметка на други стопански субекти. Това налага търсене на разнообразни, иновативни и съобразени със съвременните бизнес условия методи за завоюване на нови конкурентни предимства и поддържане на висока степен на гъвкавост. Фирмите прибегват до изнасяне на дейности, виждайки в това възможност да запазят пазарните си позиции и да отговорят на нуждите на своите потребители. Аутсорсингът не е ново явление, но неговата еволюция го поставя сред съвременните бизнес практики.</p> <p>Предмет на изследване е аутсорсингът на процеси/ дейности изследваните предприятия. Обект на изследване са предприятията от клас С11.05 „Производство на пиво”, функциониращи на територията на страната. Научната цел на изследването е въз основа на разкриване приложението на аутсорсинга на процеси/ дейности в предприятията и ефектите, които той оказва върху стопанската им дейност, да се изгради</p>		

модел за неговото планиране и ефективно управление. Основната теза на е, че високото равнище на приложение на аутсорсинг на процеси/ дейности в предприятията води до повишаване на положителното и намаляване на отрицателното му влияние върху стопанската дейност. Това може да се постигне посредством неговото планиране и ефективно управление.

Резултатите показват, че аутсорсингът е подходящ за предприятия от различни отрасли, с различен предмет на дейност и различен мащаб на дейността. Установено е, че предприятията от клас „Производство на пиво” прилагат аутсорсинг, засягайки предимно дейности, свързани с транспорт, поддръжка на сгради и съоръжения, хардуерно обслужване и др. Неговото положително влияние е разнопосочно, като съществуват резерви за повишаването му чрез въздействие предимно върху начина на осъществяване на процеса по изнасяне на процеси/ дейности.

9.	4.	Минков, И., Иванов, Й., Михайлова, М., Куршумов, В. , Павлова, Д. (2019). Перспективи и възможности пред индустриалните предприятия в България: [Монография]. Варна: Наука и икономика, 298 с. - (Библ. Проф. Цани Калянджиев, Кн. 56), ISBN (печатно) 978-954-21-0992-1
-----------	-----------	---

Резюме на цялата монография

Индустриалният сектор на една държава винаги е обект на повишено внимание и интерес от страна на изследователи и анализатори, тъй като индустрията стои във фундамента на всяка икономика. Във връзка с това стремежът е да се идентифицират и очертаят онези фактори, предпоставки и условия, които дават възможност на предприятията и компаниите, ситуирани в определена бизнес среда, да се конкурират успешно както на вътрешния пазар, така и на международните пазари.

Книгата, в своята идейна концепция, е съвкупност от няколко отделни изследвания, осъществени в периода след глобалната финансова и икономическа криза, засягащи проблемите на българските индустриални предприятия в определени актуални тематични области и търсене на решения за адекватно адаптиране към условията на динамичната обкръжаваща среда.

Първоначално са разгледани динамичните способности на индустриалните предприятия, като е изграден модел за тяхното управление с универсална приложимост, който дава възможност за създаване и развитие на конкурентни предимства. Следващото изследване е посветено на аутсорсинга и неговото приложение в индустрията на България. Изведен е аутсорсинг профил на българското индустриално предприятие и са предложени насоки в четири направления за подобряване използването на аутсорсинга и ефекта от него. По-нататък вниманието е фокусирано върху съвременната маркетингова концепция "клиентски капитал" и неговото управление в индустриалните предприятия в България. На основата на получените резултати и тестването на изследователските хипотези са изведени конкретни възможности и е проектиран модел за управление на клиентския капитал на предприятията. В последното изследване акцентът пада върху ценовите аспекти на конкурентоспособността в индустриалните предприятия и по-конкретно мястото, което заема в нея ценността. Определени са ключовите фактори на ценова конкурентоспособност и възможностите, които те предоставят на производителите.

Резюме на частта, разработена от Влади Куршумов

Приложението на аутсорсинга в световен мащаб се засилва все по-вече с нарастване на конкуренцията между предприятията от различни отрасли и промяната на стопанската конюнктура. Предприятията от развитите икономики приемат аутсорсинга като потенциална и високоефективна стратегия за постигане на конкурентно предимство. В България приложението на аутсорсинга може условно да се разглежда в две направления: първо, изнасяне на дейности от чужди компании към България или от български компании извън рамките на страната (офшорен аутсорсинг) и второ, оншорен аутсорсинг между предприятия в рамките на страната. Към настоящия момент се полагат значителни усилия за развитие на офшорния аутсорсинг към България. Множество чужди компании инвестират в изнасяне на част от своите дейности на територията на страната, водени от фактори като доброто географско положение, сравнително ниското заплащане на труда и в същото време наличието на специалисти в различни сфери на дейност.

Правилното прилагане на аутсорсинг от организациите води до икономически резултати и за двете страни, участващи в него, както по отношение на финансовите резултати, така и по отношение на подобряване качеството на работа. Методическите основи на изследването обхващат модел, при който се анализира равнището на приложение на аутсорсинг в предприятията и степента на неговото влияние върху дейността им. Резултатите показват, че предприятията изнасят към външни изпълнители различни процеси и дейности, свързани най-вече с транспорта, но все още има значителен резерв за повишаване активността на предприятията по отношение изнасянето на дейности като внедряване на нови технологии; опазване на околната среда и др. Предприятията не са склонни да използват външни доставчици що се отнася до конкурентно-определящи процеси, каквито са производствените функции и такива по управление на връзките с бизнес контрагенти и клиенти. Проучените производители на пиво в България не отстъпват цялостния контрол върху изнасяната дейност на външния изпълнител. В същото време степента на влияние зависи от равнището на приложение на аутсорсинга.

III. Научни статии по чл. 104, ал. 1, т.6 от ПРАС в ИУ – Варна

Общ номер	Номер в група	Заглавие
10.	1.	Kurshumov, V. (2025). Implementation of the Recovery and Resilience Facility in the Balkan Countries. German International Journal of Modern Science, Satteldorf: Artmedia24, 103, 12-17, DOI: https://doi.org/10.5281/zenodo.15365528 , ISSN (печатно) 2701-8369, ISSN (онлайн) 2701-8377

През последните десетилетия Европейският съюз полага големи усилия в подкрепа на държавите членки в тяхното развитие и конкурентоспособност. Тази помощ е особено важна при възникването на пандемията от Covid-19, когато националните икономики са изправени пред редица социални и икономически предизвикателства. Настоящото изследване е фокусирано върху прилагането на Механизма за възстановяване и устойчивост (RRF) в страните от Балканския полуостров. Обхватът на изследването включва България, Гърция, Хърватия, Румъния и Словения. Научната цел е да се подчертаят основните характеристики на Националните планове за възстановяване и устойчивост (NRRP) на страните и да се анализира степента на тяхното изпълнение,

<p>както и приносът им за постигане на общоевропейските политики, част от RRF. Резултатите показват, че Гърция и Хърватия са най-успешни в усвояването на средства, докато България отчита сериозни забавяния в прилагането.</p>		
11.	2.	<p>Kurshumov, V. (2025). Co-modality in Urban Logistics: is it Possible in Bulgaria? <i>Izvestia Journal of the Union of Scientists - Varna. Economic Sciences Series</i>, Varna: Union of Scientists - Varna, 14, 1, ISSN (печатно) 1314-7390, ISSN (онлайн) 2603-4085 (Приета за печат)</p>
<p>Транспортът на стоки в градски условия е важна част от веригите за доставки и структурен елемент за постигане на ефективност при доставките. Екологичната устойчивост и жизнеспособност на градовете зависят от организацията на градската логистична система. Съществуват много добри примери за оптимизиране на градските логистични процеси, един от които е свързан с прилагането на концепцията за ко-модалност, комбинираща транспорта на стоки с обществения транспорт. Целта на настоящото изследване е да се разгледат възможностите за прилагане на тази концепция в България, включително основните предимства и предизвикателства. Сред използваните методи и подходи на изследване са структурен анализ, метод на сравнение, контент анализ и др. Резултатите показват, че при определени обстоятелства и за даден тип общини, ко-модалността е приложима и, ако е правилно организирана, би довела до положителни ефекти за транспорта в града и за подобряване на качеството на живот.</p>		
12.	3.	<p>Kurshumov, V. (2024). Prospects for the Development of Urban Logistics in Bulgarian Municipalities. <i>Izvestia Journal of the Union of Scientists - Varna. Economic Sciences Series</i>, Varna: Union of Scientists - Varna, 13, 1, 122-130, DOI https://doi.org/10.56065/IJUSV-ESS/2024.13.1.122, ISSN (печатно) 1314-7390, ISSN (онлайн) 2603-4085</p>
<p>В съвременните условия на изразено консуматорско общество и все по-големи изисквания към производители и търговци, усилено се дискутира въпросът за необходимостта от оптимизиране на транспортните потоци, особено в градска среда. Търси се баланс между задоволяване на потребностите на населението и в същото време осигуряване на добри условия на живот, характеризиращи се с жизнеспособност на градовете, наличие на необходимите социални услуги, чиста и безопасна среда. Целта на изследването е да се анализират възможностите за оптимизиране на градските логистични процеси в общините в България. Използваните методи и подходи включват контент анализ, сравнение, синтез и др. Резултатите показват, че в България проблемите на градската логистика все още са със сравнително нисък приоритет, но могат да бъдат оптимизирани чрез инвестиции в инфраструктурни решения и реорганизация.</p>		
13.	4.	<p>Kurshumov, V. (2024). Trends and Challenges in the Implementation of the National Recovery and Resilience Plan in Bulgaria. <i>Izvestia Journal of the Union of Scientists - Varna. Economic Sciences Series</i>, Varna: Union of Scientists - Varna, 13, 1, 131-138., DOI https://doi.org/10.56065/IJUSV-ESS/2024.13.1.131, ISSN (печатно) 1314-7390, ISSN (онлайн) 2603-4085</p>
<p>Като част от Европейския съюз, държавите членки имат достъп до значително финансиране с цел постигане на устойчиво развитие в социален, икономически и екологичен аспект. Чрез Механизма за възстановяване и устойчивост страните имат</p>		

<p>възможност да преодолеят последиците от Covid-19 кризата като в същото време постигнат развитие по отношение на цифровия преход, иновациите, заетостта и неутралитета по отношение на климата. Настоящото изследване има за цел да анализира степента на изпълнение на Националния план за възстановяване и устойчивост в България, в т.ч. основни направления на финансиране, типове бенефициенти, брой договори и т.н. Сред използваните изследователски методи и подходи включват структурен анализ, метод на сравнение и индукция. Основните резултати показват, че в България има сериозно изоставане по отношение на усвояване на средствата, дължащо се на множество макроикономически фактори, както и дисбаланс между приоритети, бенефициенти и очаквани резултати.</p>		
14.	5.	<p>Куршумов, В., Радев, Р. (2022). Потребление, производство и безопасност на храни и напитки в България в условията на COVID пандемия. Известия. Сп. Икономически университет - Варна, Варна : Наука и икономика, 66, 1, 23-41, ISSN (печатно) 1310-0343, ISSN (онлайн) 2367-6949</p>
<p>Научната цел на настоящата статия обхваща изследване и анализ на потреблението, производството и безопасността на храни и напитки в България в условията на Covid пандемия с оглед извеждане на основни закономерности, тенденции и перспективи за смекчаване на пандемичните последици. При проведеното проучване е установено, че Covid пандемията оказва влияние върху потреблението и производството на храни и напитки в България. Потребителите преразпределят своите разходи към някои специфични храни и напитки. При производството затрудненията са свързани основно с необходимостта от бърза адаптация на персонала към новите условия на труд в пандемична обстановка. В пандемичните условия не е установено, че Covid-19 представлява сериозен риск за безопасността на храните и напитките, което е от съществено значение за потребителите. Получените резултати в изследването могат да бъдат полезни при бъдещи проучвания, свързани с ефектите на Covid пандемията върху хранително-вкусовата промишленост в България.</p>		
15.	6.	<p>Куршумов, В., Минков, И. (2020). Оценка на проектната дейност на предприятията от област Варна в областта на добрите и безопасни условия на труд по линия на Европейските структурни и инвестиционни фондове. Управление и устойчиво развитие. Сер. Общество. Човек. Природа = Management and Sustainable Development. Ser. Society. Man. Nature, София: ЛТУ, 84, Год. 22, 5, 88-93, ISSN(печатно) 1311-4506</p>
<p>В научната статия се анализират възможностите, които Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ 2014–2020 предоставя на българските предприятия за осигуряване на добри и безопасни условия на труд и се прави оценка на реалното усвояване на средства по процедура „Добри и безопасни условия на труд“ от предприятията-бенефициенти в област Варна. Целта е да се разкрият характерни особености на участниците в процедурата по отношение на степен на усвояемост на средствата, собствен финансов принос, устойчивост на резултатите, изпълнение на заложените индикатори и др. Използваните изследователски методи и подходи обхващат: анализ и синтез; контент анализ; системен подход и др. Основен източник на информация са наличните вторични данни в Информационната система за управление и наблюдение на средствата от ЕС в България 2020.</p>		

16.	7.	Куршумов, В. (2017). Значение на Оперативните програми за постигане на устойчиво развитие в България. Управление и устойчиво развитие. Сер. Общество. Човек. Природа = Management and Sustainable Development. Ser. Society. Man. Nature, София: ЛТУ, 62, Год. 19, 1, 78-83, ISSN (печатно) 1311-4506
<p>Съвременната бизнес среда се характеризира с нарастващо производство, насочено към задоволяване на нуждите на потребителите. Поради това, се налага преосмисляне на приоритетите, за реализиране на които, концепцията за устойчиво развитие интегрира социалния, икономическия и екологичния аспект като водещи направления. Значението на Оперативните програми за постигане на устойчив растеж в България е безспорен и тяхното управление е ключово за формиране на зелена икономика, базирана на интелигентни решения. Целта на научната статия е да се изследва значението и ролята на Оперативните програми през програмен период 2014–2020 г. за постигане на устойчиво развитие. След прегледа на приоритетите, източниците на финансиране и разпределението на средствата става ясно, че в България най-голямо значение се отдава на постигането на екологична устойчивост, следвана от устойчивостта в икономически аспект и на последно място с най-малко отредени средства е социалното направление.</p>		
17.	8.	Куршумов, В. (2016). Роля на аутсорсинга в концепцията за устойчиво развитие на индустриалните предприятия в България. Управление и устойчиво развитие. Сер. Общество. Човек. Природа = Management and Sustainable Development. Ser. Society. Man. Nature, София: ЛТУ, 56, 1, 65-70, ISSN (печатно) 1311-4506
<p>Съвременните бизнес условия се характеризират с ограниченост на използваните ресурси, бурно развитие на технологиите и замърсяване на природата. В същото време възниква концепцията за устойчиво развитие, чийто фокус е балансиране на интересите на всички заинтересовани страни през призмата на околната среда. Чрез използване на аутсорсинг услуги би могло да се постигне интелигентно развитие и адаптиране на стопанската дейност към новите изисквания на средата. Целта на научната статия е изследване на възможностите за използване на аутсорсинга като инструмент за постигане на устойчиво развитие. Резултатите показват, че сред българските производствени предприятия (в частност за производителите на пиво) все още не се застъпва в необходимата степен изнасянето на работа, пряко свързана с устойчивото развитие. Въпреки това, предвид изявеното положително влияние на аутсорсинга върху различни аспекти на цялостната стопанска дейност, има резерви за повишаване устойчивостта на компаниите посредством използването на външни изпълнители в посока опазване на околната среда, включване по-активно в обществения живот и по-отговорно производство.</p>		

IV. Научни доклади по чл. 104, ал. 1, т.6 от ПРАС в ИУ – Варна

Общ номер	Номер в група	Заглавие
18.	1.	Куршумов, В. (2025). Политика за устойчиво развитие: добри практики в сферата на висшето образование. Бизнес и мениджмънт в променящия се свят: реалност и предизвикателства: Сборник с

		доклади : Кръгла маса, по повод 5 годишнината от създаването на специалност "Бизнес и мениджмънт" в Икономически университет - Варна, 17 октомври 2025, Варна: Знание и бизнес, 2025, 75-86., ISBN (онлайн) 978-619-210-083-4
<p>През последните десетилетия устойчивото развитие придобива все по-голямо значение за националните икономики и постепенно става неизменна част от мениджмънта на всяка една организация. За постигане на глобалните цели в социален, икономически и екологичен аспект, особена роля имат висшите училища, които освен че формират основни знания и умения у младите хора, се явяват и организациите със сериозно обществено значимо поведение. Целта на доклада е да се изследват добрите практики във висшето образование в областта на устойчивото развитие по отношение на обособена политика, степен на нейното оповестяване и обхват. Резултатите показват, че голяма част от университетите в България все още не отдават необходимото значение на проблемите, свързани с устойчивото развитие. В същото време, политиките на водещи европейски университети се базират предимно на целите ООН и са неизменна част от тяхната стратегическа ориентация.</p>		
19.	2.	Pavlov, P., Kurshumov, V. (2025). Eco-innovation and Circular Economy Development. Circular Economy, Intelligent Business and Education: Industrial Growth 2024: III International Scientific Conference, 27-29 September 2024, Nessebar, Bulgaria, Sofia: Az-buki National Publ. House, 136-145, DOI: https://doi.org/10.53656/igc-2024.07 , ISSN (онлайн) 2738-7267
<p>Преходът към кръгова икономика е от голямо значение за поддържане на баланса между качеството на живот и прекомерното потребление. В тази връзка, екоиновациите се утвърждават като жизненоважен елемент за развитието на бизнес организациите и икономиката. Основната цел на статията е да се анализират и оценят тенденциите в развитието на иновационната активност на страните от ЕС и по-специално на България в областта на екоиновациите. Обсъждат се резултатите от различни измервания, включително индексът на екоиновациите и някои показатели, свързани с кръговата икономика в ЕС.</p>		
20.	3.	Radev, R., Kurshumov, V. (2024). Cost Price of Edible Films and Coatings for Fresh Fruit and Vegetables. Current State, Problems and Prospects for the Development of Agricultural Science: IX International Scientific Conference on Agricultural Science, 2024 (AGRICULTURAL SCIENCE 2024), Les Ulis, Paris: EDP Sciences, 01001 - 1-12. - (BIO Web of Conferences; Vol. 141), DOI: https://doi.org/10.1051/bioconf/202414101001 , ISSN (онлайн) 2117-4458
<p>В литературата не са установени научни изследвания върху определянето на себестойността на ядивните покрития за пресни плодове и зеленчуци. Целта на тази статия е да се изследва себестойността на различни ядивни покрития за някои пресни плодове и зеленчуци. За постигане на целта е използван описателно-аналитичен метод - теоретичните аспекти на изследваната научна област са проучени въз основа на литературен обзор. Събраната информация е обобщена и анализирана с помощта на систематичен подход; аналитичен подход; проучване на трудовете на автори в областта; сравнителен анализ и метод на наблюдение. В научното изследване е изчислена</p>		

<p>себестойността на ядивните покрития за пресни плодове и зеленчуци, като те са представени в три групи. В заключение са изведени възможности за бъдещи изследвания върху себестойността на ядивните покрития.</p>		
21.	4.	<p>Куршумов, В. (2023). Градската логистика като фактор за постигане на устойчиво развитие и икономически растеж. Индустириалният бизнес - перспективи и възможности: Сборник с доклади: Кръгла маса: По повод 75 - год. от създаването на спец. "Индустириален бизнес и предприемачество" и 70 - год. от създаването на катедра "Индустириален бизнес и логистика" в ИУ - Варна, 27 октомври 2023, Варна: Наука и икономика, 2023, 226-233, ISBN (онлайн) 978-954-21-1164-1</p>
<p>Устойчивото развитие и икономическият растеж на градовете определят качеството на живот на населението и неговата жизнеспособност. Ключова роля за това има внедряването на концепцията за градска логистика като подход за адекватно организиране на градския товарен транспорт, намаляване на вредното въздействие върху околната среда и подобряване на мобилността. Целта на научния доклад е да се изведат основните характеристики на градската логистика в теоретичен аспект, както и нейната роля за развитие на регионите. Резултатите от проведеното изследване показват, че правилно организираната градска логистична система е един от основните фактори за конкурентоспособност на общините, а оттам и за постигане на благополучие на редица заинтересовани страни, в т.ч. и на обществото като цяло.</p>		
22.	5.	<p>Куршумов, В. (2023). Добри практики в областта на градската логистика. Индустириалният бизнес - перспективи и възможности: Сборник с доклади : Кръгла маса: По повод 75 - год. от създаването на спец. "Индустириален бизнес и предприемачество" и 70 - год. от създаването на катедра "Индустириален бизнес и логистика" в ИУ - Варна, 27 октомври 2023, Варна : Наука и икономика, 248-255, ISBN (онлайн) 978-954-21-1164-1</p>
<p>Концепцията за градска логистика намира все по-голямо приложение и придобива все по-голямо значение сред населените места, позволявайки оптимизация на товарния градски транспорт с цел намаляване на негативното влияние върху околната среда и подобрявайки качеството на живот на населението. Все повече градове успяват да разработят и приложат ефективни мерки за оптимизиране на градските логистични процеси. Целта на научния доклад е да се направи обзор на част от добрите практики в областта, прилагани от различни европейски градове, както и да се оценят намеренията на българските общини за тяхното интегриране. Резултатите от проведеното изследване показват висока степен на ангажираност с концепцията от европейските градове и все още изключително слаб интерес по темата от българските градски центрове.</p>		
23.	6.	<p>Куршумов, В. (2022). Особености на градската логистика в контекста на концепцията за устойчиво развитие: [Електронен ресурс]. Логистиката в условията на криза: предизвикателства и решения : Сборник с доклади: Кръгла маса, по повод на 15 год. от създаването на специалност „Логистика“ в ИУ - Варна, 28 октомври. 2022 г., Варна: Наука и икономика, 187-196, ISBN (онлайн) 978-954-21-1128-3</p>

<p>Социално-икономическото развитие на обществото е изправено пред редица предизвикателства, свързани с кризи от различно естество, в т.ч. със здравен, финансов и екологичен характер. Тяхното проявление се забелязва особено в градовете, където са съсредоточени в най-голяма степен търсенето и предлагането, транспортът, товаропотоците и др. Един от основните фактори за постигането на баланс между социалното, икономическото и екологичното измерение е интегрирана и добре управлявана градска логистика. Целта на научния доклад е да се изследва значението на градската логистика за постигане на обществено благополучие и устойчиво развитие и да се изведат направления за балансирано управление на веригите на доставки в градски условия. В тази връзка от интерес са елементите, основните участници и различни организационни модели при развитието на градската логистична система.</p>		
24.	7.	<p>Куршумов, В. (2022). Концепцията "Нулеви отпадъци" като фактор за устойчиво развитие на градовете: [Електронен ресурс]. Логистиката в условията на криза: предизвикателства и решения: Сборник с доклади: Кръгла маса, по повод на 15 годишнината от създаването на специалност „Логистика“ в Икономически университет - Варна, 28 октомври 2022, Варна, Варна: Наука и икономика, 223-231, ISBN (онлайн) 978-954-21-1128-3</p>
<p>Концепцията за нулеви отпадъци очертава пътя на обществото към кръгова икономика и подобряване на качеството на живот. Важно е в процеса на ефективно управление на отпадъците да участват всички заинтересовани страни, в т.ч. производители, потребители, държавата и др. Основната цел на научния доклад е да се разкрият възможностите за нулеви отпадъци на градовете като път за постигане на устойчиво развитие. Използваните изследователски методи включват контент анализ, метод на сравнение, индукция и дедукция. Резултатите показват, че съществуват много добри практики в областта на управление на отпадъците и обратната логистика в Европа, но които са все още слабо разпространени и прилагане в България.</p>		
25.	8.	<p>Куршумов, В., Радев, Р. (2021). Потребление на храни и напитки в България в условията на Covid пандемия. Качество и контрол на стоките в условията на Covid пандемия: Сборник с доклади от международна научно-практическа конференция, Варна, Наука и икономика, 264-270, ISBN (печатно) 978-954-21-1096-5</p>
<p>Пандемията от Covid създаде неблагоприятни условия за развитието на националните икономики, което изправи страните пред различни предизвикателства, като потреблението на храни е сред най-засегнатите. Целта на научния доклад е да се проучи състоянието и развитието на потреблението на храни и напитки в България по време на пандемията от Covid. Обект на изследването е потреблението на храни и напитки, а темата обхваща неговото състояние и развитие. Получените резултати могат да бъдат основа за бъдещи изследвания, свързани с мерки за развитие на хранителната индустрия в постковидните условия.</p>		
26.	9.	<p>Куршумов, В. (2021). Особености и предизвикателства при управлението на човешките ресурси в проектната дейност: [Електронен ресурс: Диск]. Управление на човешките ресурси: Сборник с доклади от Международна научно-практическа конференция, организирана от Икономически университет - Варна,</p>

		24 септември 2021 г., Варна: Наука и икономика, 206-214, ISBN (онлайн) 978-954-21-1092-7
<p>Работата по проекти за предоставяне на безвъзмездни средства е един от приоритетите на организациите, осигуряващи развитие и конкурентоспособност. Фокусът е върху успешното и качествено изпълнение на проектните дейности, което е възможно чрез ефективно управление на проектните екипи. Обект на изследване е проектният екип, а предметът на изследване обхваща факторите, влияещи върху ефективността на работата и определящи възможностите за нейното повишаване. Целта е да се разгледат съвременните методи за набиране, подбор и управление на екипа, работещ по проекти, и на тази основа да се предоставят насоки за оптимизиране на процесите.</p>		
27.	10.	<p>Куршумов, В. (2020). Финансиране на иновационната дейност на стартиращи предприятия по линия на Европейските фондове. Икономическа наука, образование и реална икономика: развитие и взаимодействия в дигиталната епоха: Сборник с доклади от Юбилейна международна научна конференция в чест на 100-год. от основаването на ИУ - Варна: Т. 2, Варна: Наука и икономика, 2, 349 – 360, ISBN (печатно) 978-954-21-1038-5</p>
<p>Развитието на предприемачеството в днешно време е от голямо значение за конкурентоспособността на всяка икономика и затова е важно стартиращите бизнеси и техните иновационни дейности да бъдат добре стимулирани. Целта на доклада е да се анализират възможностите за финансиране на внедряването на иновации от стартиращи предприятия в България чрез европейски фондове и ефективността на усвояване на средствата. В основата на научния доклад е сравнителна характеристика на процедурите за финансиране през програмните периоди 2007-2013 г. и 2014-2020 г. Използваната информация е основно от Информационната система за управление и мониторинг на средствата от ЕС в България. Резултатите показват, че все по-малко стартиращи предприятия се възползват от европейско финансиране за иновации.</p>		
28.	11.	<p>Куршумов, В., Вълчинов, В. (2018). Проявление на Кохезионната политика на Европейския съюз чрез оперативните програми в България. Индустиален бизнес и предприемачество - иновации в науката и практиката: Сборник с доклади от международна научно-практическа конференция: Посветена на 70 год. създаването на спец. "Индустиален бизнес и предприемачество" в ИУ - Варна, Варна: Наука и икономика, 391 – 401, ISBN (печатно) 978-954-21-0982-2</p>
<p>Кохезионната политика на Европейския съюз е от голямо значение за развитие на страните членки, в т.ч. и България. Оперативните програми, като инструмент за изпълнение на целите на Политиката и финансирането, което те осигуряват, оказва влияние върху повишаване на конкурентоспособността както на отделните организации, така и на национално ниво. Обект на изследване е Кохезионната политика на ЕС като инструмент за икономическо, социално и териториално сближаване, а предмет на изследване е нейното проявление върху българската индустрия посредством действието на оперативните програми. Целта на научния доклад е да се направи преглед на основните направления и цели, интегрирани в Кохезионната политика, тяхното изменение през различните програмни периоди и степен на изпълнение чрез оперативните програми.</p>		

29.	12.	<p>Куршумов, В. (2017). Оперативните програми като източник на финансиране за развитие на куриерските фирми в България. Съвременната логистика - бизнес и образование: Сборник с доклади от международна научно-практическа конференция по повод 10-годишнината от създаването на специалност "Логистика" в Икономически университет - Варна, 19 - 20 октомври 2017, Варна: Наука и икономика, 133-148, ISBN (печатно) 978-954-21-0945-7</p>
<p>Фирмите, предлагащи куриерски услуги са с голямо значение за развитието на цялостната икономика на страната, поради тясната връзка с дейността на предприятия от различни отрасли. Оперативните програми предлагат възможности за допълнително финансиране на предприятията за поддържане на високо равнище на конкурентоспособност. Обект на научния доклад са фирмите, предлагащи неуниверсални пощенски услуги (куриерски услуги) в България. Предмет на изследване е проектната дейност на куриерските фирми и по конкретно работата им по проекти по линия на Оперативните програми. Към момента участието на куриерските фирми в проекти като бенефициенти не е значително, но съществуват резерви за повишаване на активността им по отношение на усвояване на средства.</p>		
30.	13.	<p>Куршумов, В. (2015). Аутсорсингът и неговото приложение сред българските пивоварни предприятия. Хоризонти в развитието на човешките ресурси и знанието: Научна конференция с международно участие: Сборник доклади, 12 - 14 юни 2015: Т. 1, Бургас: БСУ, 1, 379-386, ISBN (печатно) 978-619-7126-10-5</p>
<p>В съвременните условия на динамична бизнес среда, аутсорсингът се явява стратегическа алтернатива за българските производители на пиво. Въпреки широкото му приложение, все още са налице значителни резерви за по-пълно оползотворяване на възможностите, които той предоставя на организациите. Необходим е анализ на множество фактори; различни аспекти от политиката по аутсорсинг; взаимоотношенията между партньорите и оценка на влиянието му върху цялостната стопанска дейност. Обект на изследване са предприятията, производители на пиво в страната. Предмет на изследване е равнището на приложение на аутсорсинг и степента на неговото влияние върху стопанската дейност.</p>		
31.	14.	<p>Куршумов, В. (2015). Особенности на аутсорсинга в индустриалните предприятия и модел за неговото интегриране и управление. Правни и икономически проблеми на бизнес средата в Република България: Сборник доклади: Кръгла маса, 23 октомври 2015, Свищов: Акад. изд. Ценов, 320 – 325, ISBN (печатно) 978-954-23-1086-0</p>
<p>Аутсорсингът е алтернативна стратегия за индустриалните предприятия да поддържат високо ниво на конкурентоспособност. За да се възползват максимално от възможностите, които той предлага, компаниите трябва да следват модел за интеграция и управление на аутсорсинга. Моделът се основава на поредица от дейности на примера на пивоварните в България. Той помага на компаниите да планират, оценяват и координират ефективно договора за аутсорсинг, за да постигнат целите и да минимизират риска. Научната цел на доклад е разкриване на особености на прилагания аутсорсинг в индустриалните предприятия и на тази база извеждане на модел за неговото интегриране и управление. Обект на изследване са пивоварните предприятия, функциониращи на територията на България, а предмет на изследване - особеностите при приложението на</p>		

аутсорсинг сред тях. Представеният в изследването модел би повишил значително способността на мениджърите да вземат правилни управленски решения в областта на аутсорсинга и да прогнозираят с по-голяма точност очакваните резултати.		
32.	15.	Куршумов, В. (2013). Основни моменти при определяне на подходящите за аутсорсинг дейности като път за успешното му приложение в бизнес организациите. Перспективи пред индустриалния бизнес : Международна научна конференция : Посветена на 60 год. юбилей на кат. Икономика и управление на индустрията: Сборник доклади, 6 - 7 дек. 2013, Варна: Ико-консулт, 167-171, ISBN (печатно) 978-954-8235-09-9
<p>Аутсорсингът е средство за повишаване конкурентоспособността на фирмата, но неговото правилно приложение е свързано с редица анализи и оценки. В основата на процеса стои идентифицирането на най-подходящите за аутсорсинг дейности. Целта на доклада е очертаване на насоките за адекватното им определяне, базирайки се на различни фактори и съобразно значението, което тези дейности имат за цялостното развитие на предприятието. Изследването показва, че чрез комплексен подход за идентифициране на подходящите за аутсорсинг дейности, се постига задълбоченост на анализиранието им и тяхното адекватно приоритизиране съобразно състоянието на бизнеса.</p>		

гр. Варна
23.01.2026

Автор: .....
/Влади Куршумов/